

ارزیابی غلامحسین کرباسچی از شرایط کشور و نقد سیاست‌های جاری / بخش دوم و پایانی

نباید با شعارهای بیهوده خودمان را معطل کنیم

روز گذشته بخش اول گفت‌وگوی غلامحسین کرباسچی، فعال سیاسی اصلاح طلب و مدیرمسئول روزنامه هم‌میهن با ایرنا که دو هفته قبل و پیش از این حوادث اخیر بدون حذف صورت گرفته در این خبرگزاری منتشر شد که در آن به وضعیت اقتصادی و معیشت مردم و مشکلاتی که برای آنها پیش آمده اشاره شد و همچنین اشاراتی به مدیریت اکبر هاشمی رفسنجانی نیز صورت گرفت. در بخش دوم این گفت‌و گو غلامحسین کرباسچی با اشاره به وضعیت نا عادلانه بین‌الملل گفت: «آینده به عملکرد ما و مسئولین بستگی دارد. اگر واقعاً بخواهیم از زندگی در فضای توهم خارج شویم و واقعیت‌ها و شرایط جهان را ببینیم، باید پذیریم که دنیا نا عادلانه، ظالمانه و جبارانه است. با این حال، ناچاریم با عقل گنجشکی و تدبیر پیش برویم و ببینیم در برابر چنین قدرت‌های جبار و خونخوار و ظالم چه باید کرد.» بخش دوم این گفت‌وگو در ادامه می‌آید:

حالا با توجه به شرایط کنونی چه باید کرد؟

این که می‌پرسید آقای رئیس‌جمهور در این شرایط چه باید بکنند، باید بگویم من نه در دوره انتخابات و نه در این مدت، هیچ‌گاه ایشان را ندیدم. البته یکی دو جلسه نیز از بنده دعوت شد، اما صادقانه بگویم در همان جلسات هم احساس کردم وقتی تمرکز اصلی بیشتر بر صرفه‌جویی بود، جمع کردن پنجاه یا شصت نفر، برگزاری دو ساعت سخنرانی و صرف هزینه برای نور، فضا و ناهار، در عمل فایده‌ای ندارد. اگر قرار است حرفی زده شود، می‌توان آن را از طریق تلویزیون هم مطرح کرد؛ ما گوش می‌دهیم، بخشی را درست می‌دانیم و نسبت به بخشی دیگر نیز انتقاد داریم.

شاید آقای رئیس‌جمهور در آن جلسات نخواهد حرف‌های طرف مقابل را هم بشنود.

در یک جلسه شصت نفره، عملاً جایی برای شنیدن حرف طرف مقابل وجود ندارد. همه درگیر این هستند که آقا، دو دقیقه هم من صحبت کنم». در چنین جلساتی اساساً امکان طرح بحث کارشناسی فراهم نمی‌شود و بیشتر به محلی برای بیان شعارها تبدیل می‌شود. این که حسین شریعتمداری نباید توهین کند و دیگری هم در پاسخ توهین کند، به هیچ نتیجه‌ای نمی‌رسد؛ اداره کشور با این روش‌ها جواب نمی‌دهد. از هر گوشه کشور که به موضوع نگاه کنیم، وضعیت همین گونه است.

پیش‌بینی شما از آینده کشور با توجه به شرایط موجود چیست، به‌ویژه با در نظر گرفتن تهدیداتی که از خارج داریم؟ حادثه ونزوئلا و اتفاقاتی که در این چند روز اخیر افتاد...

اینکه نیروی دلتا به آنجا رفت که به خاطر آن بود که آنها در کنار گوش آمریکا بودند و نیروی دلتا همان نیرویی است که به طبع نیز آمد و می‌خواست دیپلمات‌ها را آزاد کند و نتوانست.

همان در طوفان شن گیر کرد...

من این طوفان شن را در کتاب‌های درسی هم دیدم. هلیکوپتر در کوبر بخواهد بنشیند طوفان شن می‌شود و چشم چشم را نمی‌بیند یعنی نباید این را گفت که مثلاً مثل قضیه ابرهه است که خداوند ابرهه را فرستاد که کعبه را نجات دهد. من منکر اراده و معجزه خداوند نیستم اما ما وقتی خودمان را به این چیزها متصل می‌کنیم که خداوند همه‌جا اشتباه را به دشمنان

ما تلقین می‌کند و فکر آنها را می‌بندد و مانجات پیدا می‌کنیم، آن وقت ما گیر می‌کنیم. آن زمان هم در کوبر چند هلیکوپتر آمدند و در خاک و غبار به هم خوردند و چندتا آتش گرفتند. آنها همین بساط را داشتند و نفوذی‌هایشان هم قرار بود فعال شوند و بروند سفارت که نشد. اینکه ما بترسیم که اصلاً به‌نظم نه چنین نیست اما شرایطی که برای ما از تحریم و انزوا درست کردند از آن کاری که آنجا انجام دادند به نظر خیلی بدتر است. میزان سرمایه و استعداد‌های کشورمان که تلف می‌شود و آنچه از سرمایه هست و نمی‌توانیم از آن استفاده کنیم قابل اندازه‌گیری نیست. ما دومین یا سومین کشور نفت‌خیز و یکی از کشورهای برتر در گاز هستیم؛ اما با تحریم و انزوانمی‌توانیم از تکنولوژی موجود بهره ببریم و مردم را اسیر و گرسنه نگه داریم. اگر قرار است معجزه الهی رخ دهد، خداوند عقل هم داده تا

دنبال علم و دانش برویم بنابراین آینده در دست ما و مسئولین است. مسئولین باید توجه کنند که چگونه رضایت مردم جلب می‌شود. مدام می‌گویند بروند با مردم مذاکره کنند؛ کی و کجا می‌رود؟ به تعبیر قرآن، انسان‌ها وقتی در دریا گرفتار می‌شوند به خدا متوسل می‌شوند، اما هنگامی که به خشکی می‌رسند، همه چیز را فراموش می‌کنند. تازمانی که طوفانی به‌پا می‌شود و مردم معترض می‌شوند، صحبت از رفتن به سراغ مردم و مذاکره با آنان مطرح است، اما همین که اوضاع آرام می‌شود، همه چیز به فراموشی سپرده می‌شود. اکنون اگر به دوره قبلی اعتراضات نگاه کنیم که گفته شد باید با جوان‌ها مذاکره شود، پرسش این است که واقعاً چه میزان مذاکره انجام شد؟

آینده به عملکرد ما و مسئولین بستگی دارد. اگر واقعاً بخواهیم از زندگی در فضای توهم خارج شویم و واقعیت‌ها و شرایط جهان را ببینیم، باید پذیریم که دنیا نا عادلانه، ظالمانه و جبارانه است. با این حال، ناچاریم با عقل گنجشکی و تدبیر پیش برویم و ببینیم در برابر چنین قدرت‌های جبار و خونخوار و ظالم چه باید کرد. نمونه روشن آن این است که ترامپ شبانه به کشوری حمله می‌کند، رئیس‌جمهور آن کشور را -حالا خوب یا بد- می‌ریاید. این همان دنیای جبار است؛ همه او را محکوم می‌کنند، اما او هیچ اعتنایی نمی‌کند. دیپلماسی باید به ما نشان دهد که در برابر چنین دشمن غداري چگونه باید عمل کنیم.

از سوسی دیگر، نتانیاهوی خونخوار را آورده‌اند که به‌راحتی هفتاد هزار نفر زن، کودک و بزرگسال را به قتل رسانده است و اکنون هیچ‌کس چیزی به او نمی‌گوید و به نهایت گستاخی می‌آید و به مردم ایران می‌گوید می‌خواهیم به شما کمک کنیم. پس این همه ادعای حقوق بشر در دنیا کجاست؟ چه شد؟ چرا هیچ‌کس هیچ واکنشی نشان نمی‌دهد؟ بعد هم اگر کسی در دنیا بگوید که با نتانیاهو مخالف است، فوراً با کمال وقاحت می‌خواهند او را سرکوب کنند. بنابراین دنیا این گونه است و ما باید اینجا حواس‌مان به خودمان باشد، زندگی مردم و امکانات کشور را مراقبت کنیم و با دیپلماسی، با تدبیر و محاسبه، به سراغ قدرت غدار و خونخواری برویم که چهره و پنجه‌هایش را به دنیا نشان داده است و ببینیم چگونه می‌توان در برابر آن ایستاد. اگر هم قرار است او را به زانو درآوریم، باید با سیاست این کار را انجام دهیم و گرنه صرفاً با شعار دادن، تلفات دادن، افزایش ناراضیاتی مردم و تکرار اتفاقات تلخ، فقط مدام خواهیم

پرسید چرا این گونه شد و آینده چه خواهد شد.

آینده را باید خودمان بسازیم و مسئولین باید درست فکر کنند و آینده را بسازند. در چنین شرایطی، واقعاً آقای رئیس‌جمهور باید تمام هم و غمش را بر این بگذارد که پیش از هر چیز روابط خارجی کشور را از این وضعیت خارج کند و ایران را از انزوا بیرون بیاورد؛ چراکه اقتصاد کشور با انزوا نه راه می‌افتد و نه رونق پیدا می‌کند. هر چقدر هم درباره خودکفایی صحبت کنیم، بخشی از این حرف‌ها شدنی است، اما پخش عمده ماجرا این است که امروز برای بهره‌گیری از تکنولوژی، سرمایه و امکانات جهانی، حتی برای استفاده درست از ظرفیت‌های داخلی خودمان، ناچاریم با دنیا ارتباط داشته باشیم.

تمام چاه‌های نفت و گاز ما به تدریج در حال از بین رفتن هستند و کم‌کم از چرخه بهره‌برداری خارج می‌شوند و ممکن است دیگر هیچ‌گاه نتوانیم از آن‌ها استفاده کنیم. نباید با شعارهای بیهوده خودمان را معطل کنیم و این همه فشار و سختی بر مردم تحمیل کنیم. طبقه متوسط را عملاً از بین برده‌ایم، همه را به سمت طبقات محروم سوق داده‌ایم و بعد می‌خواهیم بگویم به هشتاد میلیون نفر، مثلاً ماهی یک میلیون تومان پول می‌دهیم.

باید به این فکر باشیم که این وزنه سنگین حکومت و دولت را از روی دوش ملت برداریم، اجازه بدهیم مردم آزاد باشند و بتوانند در دنیا فعالیت کنند. راه آن نیز شکل‌گیری روابط درست و عقلانی با جهان است. ملت ایران، ملت بزرگی است و بدون تردید توان مقاومت دارد. مردم با استعدادها و خصلت خودشان می‌توانند هم مقاومت کنند، هم کشور را حفظ کنند و هم فرهنگ خودشان را پاس بدارند؛ اما این توان حد و مرزی دارد. نمی‌شود فقط مدام گفت صبر کنید؛ هر انسانی تا اندازه‌ای می‌تواند فشار و مقاومت را تحمل کند.

خدا بیامزد اخوان ثالث را که گفته است: «هی آمدند گفتند این جور می‌کنیم، آن جور می‌کنیم» و بعد افزود: «مشت‌های آسمان، کوه قوی، باز شدند و یک‌به‌یک رسوا شدند.» بارها آمدند و گفتند این کار را می‌کنیم، اما نکردند و آخریش هم آقای پزشکیان. وقتی نگاه می‌کنیم می‌بینیم این طوفان‌ها و موج‌ها سرانجام فروکش می‌کند و مانیز کاری نکرده‌ایم؛ یعنی مشکلاتی که قرار بود حل شوند، حل نشده‌اند. وقتی آب‌ها از آسیاب می‌افتد، مردم می‌بینند همان شرایط قبلی پابر جاست و ناچارند با گرفتاری‌های خود کنار بیایند.

البته جوان‌ها و افرادی که آن زمان روحیه مبارزه داشتند، شاید امروز هم چنین روحیه‌ای داشته باشند، اما این روحیه بیشتر به درد همان دوران‌های خاص و مبارزه‌های آن چنانی می‌خورد. ما در زمان شاه در زندان بودیم و آن شعرها را می‌خواندیم: «حسرت نبرند به حال آن مرداب که آرام در دشت خفته است، دریایم و باکم نیست از طوفان که در کای خویش نیز آشفته است.» این شعر بر دیوار سلول ما نوشته شده بود، اما امروز مردم زندگی می‌خواهند و حتی جوانان هم دیگر دنبال این شعارها نیستند، زیرا به این نتیجه رسیده‌اند که می‌خواهند پنجاه یا شصت سال زندگی کنند.

کسانی که به خیابان‌ها می‌آیند، بالاخره همه گرفتاری دارند. من باز یاد شعر مرحوم اخوان می‌افتم که می‌گوید: «این شب است، آری شبی بس هولناک، لیک پشت تپه هم روزی نبود.» بنابراین باید معقول فکر کرد، معقول عمل کرد و منصف بود. آقای هاشمی واقعاً یکی از بهترین خصلت‌هایش انصاف

بود؛ او به دیگران نیز حق می‌داد. البته هر کسی ممکن است در برخی موارد دچار اشتباه شود، اما شرط مدیریت، هوشمندی و کیاست است. البته کار دولت در زمینه یارانه‌ها بسیار خوب است، اما لازم است به شکایت‌ها و مطالب مردم نیز گوش داده شود. به عنوان مثال، بحث مالیات؛ دریافت مالیات اهمیت دارد، اما مالیات از کسانی که ثروت جمع می‌کنند، اخیراً مالیاتی برای خانواده‌های مسکونی وضع شده که یکی از ناراضیاتی‌های عمده مردم است. ۱۵ سال پیش خانهای با قیمت متری پنج میلیون تومان بوده اکنون همین خانه به متری صد و پنجاه میلیون تومان رسیده و بسیاری از مناطق تهران وضعیت مشابهی دارند. اکنون می‌گویند: «قیمت خانه شما از یک میلیارد به بیست میلیارد رسیده، مالیاتش را بدهید.» من خانه‌ام را نفروختم‌ام و پولی دستم نیامده و بنا هم نیست بفروشم؛ با زن و بچه‌ام در همان خانه زندگی می‌کنم. این سیستم‌ها اگر درست بررسی شوند، مفید خواهند بود، اما باید وضعیت شرکت‌ها، بنیادها و تشکیلاتی که در ساخت‌وساز فعال هستند هم دیده شود. مثلاً فردی صبح به نانوا می‌رود، کارت می‌کشد تا یک نان بخرد، اما می‌بیند کارت مسدود شده است. دلیل آن این است که مالیات خانه او به شکل غیر واقعی محاسبه شده، بدون اینکه او از آن مطلع باشد، و حالا باید به اداره مالیات مراجعه کند. در نهایت مأمور می‌گوید: «من کاری نمی‌توانم بکنم، پخش‌نامه صادر شده است.»

به این ترتیب ناراضیاتی از عملکرد سیستم ایجاد می‌شود، نه از نیت افراد؛ حتی اگر نیت خیر باشد یا قانون درست باشد، آنچه در عمل رخ می‌دهد باعث ناراضیاتی مردم می‌شود. این‌ها مسائلی پیچیده و نیازمند کارشناسی دقیق است. امیدواریم وزیر جدید اقتصاد و رئیس جدید بانک مرکزی واقعاً به اقتصاد نگاه عمیق و واقع‌بینانه داشته باشند، بدون اینکه توجهشان به مسائل سطحی و موهومات معطوف شود. اگر بخواهیم به حرف‌های مردم گوش دهیم، بسیاری از ناراضیاتی‌ها از همین مسائل ساده؛ از همین در ناوایی آغاز می‌شود.

حاشاءالله مشکلات حل شود و تدابیر دولت و مسئولین کشور به نتیجه برسد تا شاهد گشایشی در زندگی مردم باشیم. خیلی متشکرم، از نظرات شما استفاده کردیم.

مفسدان و اختلاسگران را رسوا کنید

آیت‌الله عبدالله جوادی آملی، مرجع تقلید شیعیان در جلسه درس فقه خود گفت: «در نظام اخلاقی یا اجتماعی اگر کسی خلافی کرده، ما می‌گوییم که نام افراد را نیاورید و غیبت نکنید، اما فقیه بزرگ مرحوم آخوند خراسانی فتوا می‌دهد که کسی که فساد انجام داده، کسی که اختلاسی کرده، بر حکومت واجب است افشاگری کند و باید چنین شخصی را رسوا کرد؛ این فتواها شهادت می‌خواهد و اینگونه فتواها از هر کسی صادر نمی‌شود.» ایشان با بیان دغدغه‌های اجتماعی حضرت امیر (ع) افزود: «یکی از سخنان نورانی حضرت این است که «هیچ تازیانه‌ای درناک‌تر از فقر نیست»؛ اینکه گاهی برخی افراد خودکشی می‌کنند، برای همین است. اگر جامعه دچار فقر شده، اگر در کشوری با این همه امکانات طبیعی و نعمت‌ها، باز هم فقر بر عده‌ای تحمیل شده است، مسبب آن همین مفسدین و اختلاس‌گران هستند، اینکه مرحوم آخوند خراسانی فتوا داده است بر حکومت واجب است تا مفسدین را رسوا کند، برای همین است.»

دستگیری لیدرهای خرابکاری و ترور در تهران

وزارت اطلاعات اعلام کرد که با همکاری مؤثر مردم و انجام اقدامات اطلاعاتی، تعدادی دیگر از عناصر اصلی معرکه گردان اغتشاشات اخیر در تهران شناسایی و بازداشت شدند. این افراد با حمله به اماکن عمومی، مذهبی و نیروهای حافظ امنیت در ۷ نقطه تهران (شهرک اکباتان، خیابان‌های فردوس، شهید لشکری، فلک‌های اول و دوم صادقیه، چهارراه کوکا کولای خیابان پیروزی و محله ابوذر) به اقدامات تخریبی و ترور پرداخته بودند. همچنین روز گذشته تعدادی از جانب‌اختگان نیروی امنیت در حوادث روزهای اخیر در شهر تهران تشییع شدند.

نیازمند تجدید نظر در حکمرانی هستیم

مقصود فراستخواه، استاد دانشگاه در گفت‌وگو با خبرآنلاین درباره راهبردها برای حل مشکلات گفت: «همه می‌دانند اسرائیل چه سیستم آلوده‌ای است. روشن است که ترامپ هم چه فرد پوپولیست و فاسدی است اما ایران باید بهانه به دست این بدمست‌ها ندهد. خاطرم هست در زمان کودکی ما، افرادی در شهرها بدمست و قداره کش بودند. پدران و مادران ما به ما توصیه می‌کردند با این افراد درگیر نشویم، ما نیازمند یک تجدیدنظر اساسی در حکمرانی هستیم. مردم باید احساس کنند حرف‌هایشان توسط حاکمیت شنیده شده. باید یک اتاق گفت‌وگو ایجاد شود.» او ادامه داد: «نخبگان مستقل و منتقد کشور از اقوام و استان‌های دور دست تا پایتخت و... گرد هم آیند. در واقع نمایندگان مورد اعتماد جامعه در این مجمع گفت‌وگو حضور یابند و راه‌هایی برای اصلاحات ساختاری ارائه شود. ایران به تنفس تازه در حوزه دیپلماسی، اقتصاد، فرهنگ و... نیاز دارد. حتی به نظرم می‌توان برای موضوعات اساسی، فراندومسی با حضور دولت-ملت برگزار کرد و درباره وحدت تازه، توافق تازه و رویکرد تازه بین دولت-ملت نیاز داریم.»